

Aan de leden van de gemeenteraad

Uw brief van

-

Uw kenmerk

-

Behandelaar

S. van Avendonk

Onderwerp

Voorjaarsnota kabinet

Ons kenmerk

988471

Datum

29-04-2025

VERZONDEN 30 APR. 2025

Geachte raadsleden,

Het is voorjaar en zoals gebruikelijk stelt het ministerie van Financiën de Voorjaarsnota op in deze periode. De Voorjaarsnota 2025 is vrijdag 18 april 2025 gepubliceerd en geeft een vooruitblik op de rijksbegroting voor de komende jaren.

De financiële gevolgen van de Voorjaarsnota worden verwerkt in de meicirculaire 2025. Met deze raadsinformatiebrief willen we u alvast informeren over de financiële gevolgen voor gemeente Waalre en een toelichting geven op enkele actuele onderwerpen in de Voorjaarsnota 2025.

Adviesbureau Pauw maakt voor nagenoeg alle gemeenten in Nederland de doorvertaling van de landelijke cijfers naar de cijfers op de schaal van Waalre. De vertaling van Pauw laat voor gemeente Waalre de volgende cijfers zien:

Mutaties voorjaarsnota 2025 gemeente Waalre	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene mutaties	-/- 81.000	316.000	370.000	355.000	383.000
Mutatie LPO accres	261.000	318.000	316.000	340.000	381.000
Mutaties jeugd	200.000	700.000	700.000	-/- 100.000	0
Totaal verwacht voordeel	380.000	1.334.000	1.386.000	595.000	764.000

Toelichting:

Algemene mutaties

- Demping terugval gemeentefonds in 2026

In de Voorjaarsnota 2025 zijn structurele middelen opgenomen om de terugval van het gemeentefonds in 2026 te dempen. De terugval van landelijk ongeveer € 2,4 miljard wordt in 2026 met € 400 miljoen gedempt, oplopend naar € 424 miljoen in 2030. Dan blijft dus landelijk nog ongeveer € 2 miljard ravijn in 2026 over.

- Bijstelling volume accres o.b.v. CEP 2025

In de Voorjaarsnota is het accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025. Het volume accres wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Landelijk wordt het gemeentefonds hierdoor in 2025 met 46 miljoen opgehoogd, oplopend naar 121 miljoen in 2029.

- BTW-compensatiefonds afrekening 2024

Het BTW compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2024 € 332 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2024 werd al een voorschot van € 447 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening BCF bedraagt hierdoor € 115 miljoen lager en dit bedrag wordt in 2025 incidenteel onttrokken aan het landelijke gemeentefonds.

Mutatie Loon- en Prijs Ontwikkelingen (LPO) accres

- Mutatie LPO accres

Het LPO accres wordt gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product (pbbp). Het LPO accres voor 2025 laat het gemeentefonds landelijk met 370 miljoen stijgen ten opzichte van de stand van de decembercirculaire 2024, oplopend naar 532 miljoen in 2029.

Mutaties jeugd

- Tekort voor rekening Rijk, vanaf 2025 (50%)

De deskundigencommissie Van Ark adviseerde op 30 januari 2025 om het structurele tekort in de jeugdzorg van € 828 miljoen gelijk te verdelen over Rijk en gemeenten. In de Voorjaarsnota 2025 is voor het gemeentefonds vanaf 2025 structureel € 414 miljoen extra opgenomen. Ook heeft de deskundigencommissie Van Ark het Rijk geadviseerd de helft van de tekorten op de jeugdzorg van 2023 (€ 628 miljoen) en 2024 (€ 828 miljoen) te compenseren. De gemeenten zouden dus voor 2023 en 2024 € 728 miljoen compensatie moeten krijgen, maar deze tekorten zijn niet gecompenseerd in de Voorjaarsnota 2025.

- Groeipad maatregelen Hervormingsagenda

Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt voor de jaren 2026 en 2027 verzacht met € 498 miljoen respectievelijk € 447 miljoen. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd.

- Eigen bijdrage jeugdzorg

Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet € 260 miljoen opleveren. Dit bedrag wordt gekort op het gemeentefonds vanaf 2028.

- Sturen op trajectduur Jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe beter te sturen op trajectduur. Deze maatregel moet € 68 miljoen opleveren vanaf 2028. Dit bedrag wordt gekort op het gemeentefonds vanaf 2028.

- Indexeren opbrengst Hervormingsagenda

De besparingsopgave van de Hervormingsagenda is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is vanaf 2028 een hogere besparing van € 507 miljoen te veronderstellen aangezien prijs en volume sinds 2019 is gestegen. Dit bedrag wordt gekort op het gemeentefonds vanaf 2028.

- Hervormingsagenda jeugd, aanvullende post

De bedragen, die bij het Ministerie van Financiën op de Aanvullende Post (AP) voor de Hervormingsagenda Jeugd waren gereserveerd, worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Het gaat om een bedrag van €356 miljoen in 2026 oplopend tot € 342 miljoen in 2030.

- Nieuw financieel arrangement jeugdzorg

Vanaf 2028 komt er een nieuw 'financieel arrangement' voor Jeugdzorg. In 2028 komt ook het volgende advies van de deskundigencommissie. Om hier niet op vooruit te lopen, heeft het Kabinet geen extra middelen toegevoegd vanaf 2028 en is er dus nog geen structurele oplossing.

- Aanvullende indexatie Wmo voor 2030

Het Rijk en de VNG werken aan de beheersbaarheid van de uitgaven van gemeenten in relatie tot de wettelijke zorgtaken van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Vooruitlopend op de gekozen bekostigingsvorm wordt onderzoek gedaan naar een passende geobjectiveerde indexering, die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergreijzing. In de Voorjaarsnota 2025 wordt voor 2030 een vijfde tranche van € 75 miljoen toegevoegd voor aanvullende indexatie voor demografie/vergreijzing. Hierdoor is vanaf 2030 structureel een totaal van € 375 miljoen gereserveerd.

- Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage wordt uitgesteld tot 1 januari 2027. De geplande uitname uit het gemeentefonds van € 225 miljoen in 2026 wordt daardoor teruggedraaid en gaat nu pas in vanaf 2027.

De financiële gevolgen in deze Voorjaarsnota (op basis van de berekening van Pauw) geven het volgende verwachte financiële beeld voor het saldo van de huidige begroting 2025 tot en met 2028:

Financiële prognose	2025	2026	2027	2028
Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)				
Saldo begroting:				
Primaire begroting 2025 (incl. aangenomen amendementen)	-352 N	-771 N	-321 N	153 V
1e begrotingswijziging 2025 (septembercirculaire 2024)	-11 N	15 V	-13 N	21 V
4e Turap 2024 (2e wijziging 2024)	118 V	143 V	143 V	143 V
Onvoorziene lasten structureel	100 V	100 V	100 V	100 V
Eenmalig onvoorzien	115 V			
Totaal besteedbaar	-30 N	-513 N	-91 N	417 V
Verwachte mutaties uit RIB 1e financiële update 2025:				
<u>Programma Algemeen</u>				
0.7 December- circulaire algemene uitkering gemeentefonds	-120 N	-120 N	-82 N	-44 N
0.7 Herijking gemeentefonds			-270 N	-540 N
<u>Programma 0 Bestuur en ondersteuning</u>				
0.1 Toename kosten accountant (raadsbesluit 10 december 2024)	-47 N	-22 N	-22 N	-22 N
<u>Programma 1 Veiligheid</u>				
1.1 1e begrotingswijziging 2025 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) (raadsbesluit 18 februari 2025)	-40 N			
1.1 Structurele verhoging Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)		-40 N	-90 N	-116 N
<u>Programma 5 Sport, cultuur en recreatie</u>				
5.2 Hockeyveld DVS (raadsbesluit 18 februari 2025)	-2 N	15 V	16 V	17 V
<u>Programma 7 Volksgezondheid en milieu</u>				
7.3 Invoering diftar en keukenafval inzameling hoogbouw (raadsbesluit 18 februari 2025)	0	0	0	0
Totaal verwachte mutaties uit RIB 1e financiële update 2025	-209 N	-167 N	-448 N	-705 N
Prognose resultaat uit RIB 1e financiële update 2025	-239 N	-680 N	-539 N	-288 N
Totaal verwachte mutaties uit RIB Voorjaarsnota Rijk 2025	380 V	1334 V	1386 V	595 V
Prognose resultaat	141 V	654 V	847 V	307 V

De uitkomst van de Voorjaarsnota is voor het college (en veel anderen) drastisch anders en onverwacht positief. Dit betekent dat op korte termijn (2025-2027) de dreigende grote tekorten zijn verdwenen. Het College stuurt u een aanvulling op de Kadernota met een scenario waarin sprake is van een gering tekort en een overschot. Voor de jaren 2028 en verder blijven er voor Waalre grote uitdagingen zoals de vergrijzing en de noodzakelijke investeringen in onderwijshuisvesting en het klimaat bestendig maken van de openbare ruimte.

Het college heeft er alle vertrouwen in dat Waalre de toekomst als kleine, maar zelfstandige gemeente aan kan. Het potentieel van de Waalrese gemeenschap - de Kracht van Waalre - is enorm. Het gaat erom deze kracht te benutten en in te zetten voor vitale gemeenschap en een duurzame leefomgeving. Het ontsluiten van de Kracht van Waalre vraagt verdere ontwikkeling van het samenspel tussen het gemeentebestuur, bestuurders van verenigingen en inwoner-initiatiefnemers.

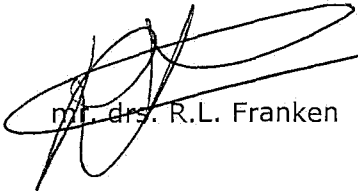
Daarbij helpt het dat met deze Voorjaarsnota de acute dreiging van een structureel rood kleurende gemeentebegroting voor de korte termijn van de baan is. De keerzijde is dat er nog onvoldoende zicht is op een gezonde financiering van gemeenten door

het rijk. Voor de grote bestuurlijke uitdagingen waar Waalre voor staat zijn structureel gezonde gemeentefinanciën nodig. Hierdoor is het belang van een weloverwogen besluit wat voor gemeente Waalre wil zijn en de daarbij behorende financiële uitgangspunten onverminderd groot.

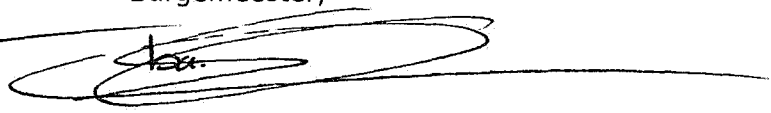
Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

mr. drs. R.L. Franken

M.F. Oosterveer